

DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Naturvernforbundet
Mariboegate 8
0183 OSLO

Deres ref

Vår ref
21/2380-5

Dato
8. september 2021

Avgjørelse av klagesak - kvote for lisensfelling av jerv i region 6 2021/2022

Klima- og miljødepartementet viser til klage fra Naturvernforbundet av 15. juni 2021 på rovviltnemnda i forvaltningsregion 6 (Trøndelag, Møre og Romsdal) sitt vedtak av 21. mai 2021 om av kvote for lisensfelling av jerv i region 6 i 2021-2022.

Klima- og miljødepartementet opprettholder rovviltnemnda i forvaltningsregion 6 sitt vedtak av 21. mai 2021 om kvote for lisensfelling av jerv i lisensfellingsperioden 10. september 2021 – 15. februar 2022. Departementet har i sin avgjørelse lagt vekt på skadehistorikken og skadepotensialet knyttet til jerv i region 6. Departementet finner at den vedtatte kvoten ikke truer bestandens overlevelse og ikke er til hinder for å nå det regionale bestandsmålet neste år. Departementet understreker samtidig at det stilles krav til stor grad av varsomhet fra rovviltnemnda ved eventuell videre vurdering om bruk av reservekvote. Klagen er ikke tatt til følge.

Saksgang

Rovviltnemnda i forvaltningsregion 6 vedtok 21. mai 2021 en kvote for lisensfelling av jerv under lisensfellingsperioden 10. september 2021 – 15. februar 2022. Vedtaket ble påklaget av Naturvernforbundet 15. juni 2021. Rovviltnemnda behandlet klagen i e-postmøte 2.-6. juli 2021, og opprettholdt sitt vedtak. Saken ble oversendt Klima- og miljødepartementet 8. juli 2021 for endelig avgjørelse.

Miljødirektoratet ga sin faglige tilråding i saken 24. august 2021. I brev av 30. august 2021 kommenterte rovviltnemnda Miljødirektoratets tilråding og mente at tilrådingen ikke har tatt hensyn til eller vurdert situasjonen i tilgrensende region 3 (Oppland) og 5 (Hedmark).

Postadresse
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo
postmottak@kld.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 20
www.kld.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 882

Avdeling

Saksbehandler
Tommy Andersen
22 24 60 54

Nemnda peker videre blant annet på at forvaltningsområdene for jerv i region 3 og 6 er et sammenhengende område, og at det i de senere årene er opprettholdt en stabil og økende delbestand av jerv i dette området.

Klagers anførsler

Miljødirektoratet har i den faglige tilrådingen oppsummert hovedinnholdet i klagen slik:

"Naturvernforbundet ber om at det blir satt en kvote på 3 jerver i beiteprioritert område i Møre og Romsdal, ingen i jerveprioritert område. For Trøndelag ber Naturvernforbundet om en kvote på 0 dyr innenfor forvaltningsområdet og 5 i beiteprioritert område. Videre ber Naturvernforbundet om at vilkårene for bruk av reservekvoten endres slik at

- Det bare kan tildeles dyr fra reservekvoten til forvaltningsområdene hvis det blir påvist flere ynglinger enn forvaltningsmålet for henholdsvis Trøndelag og Møre og Romsdal,*
- Det kan bare tildeles dyr fra reservekvoten til beiteprioritert område i Trøndelag dersom målet på 7 ynglinger innenfor forvaltningsområdet i Trøndelag blir nådd, unntatt i områder med nylige jerveskader på beitedyr.*

Naturvernforbundet mener størrelsen på reservekvoten må baseres på kunnskap om ev nye ynglinger etter at nemnda gjorde sitt vedtak.

Jerver fra den sørvestnorske delbestanden av jerv har unike genetiske egenskaper. Naturvernforbundet etterlyser en vurdering av konsekvenser for den sørvestnorske delbestanden i kvotevedtaket."

Klima- og miljødepartementet viser videre til klagen i sin helhet.

Rovviltnemndas vurdering

Ved behandling av klagen la rovviltnemndas sekretariat fram følgende saksframlegg og forslag til vedtak, som ble vedtatt av rovviltnemnda:

"I henhold til forvaltningsloven (fvl.) § 28 har parter og andre med rettslig klageinteresse klagerett. Klageren må ha en viss tilknytning til saken for å ha klagerett, det vil si å ha interesser av en slik art og styrke at det er rimelig å gi vedkommende et rettskrav på å få avgjort om et forvaltningsvedtak er gyldig eller ugyldig. Organisasjoner slik som Naturvernforbundet har i stor utstrekning rett til å klage for å ivareta ideelle interesser de har som formål å verne om.

Sekretariatet viser til saksframlegget som ble lagt fram for rovviltnemnda i forbindelse med vedtak om kvote for lisensfelling av jerv 2021/2022, under møte den 21. mai 2021. Det vises også til rovviltnemndas vedtak i sak 22/21 Kvote for lisensfelling av jerv 2021/2022. Sekretariatet har i saksframlegget for sak 22/21 lagt fram kunnskapsgrunnlag og faglige og juridiske sider ved saken. Disse vurderingene utgjør begrunnelsen for rovviltnemndas vedtak. Sekretariatet har i sitt saksframlegg vurdert hjemmelsgrunnlag for lisensfelling av jerv innenfor regionen og kommet til at det med hensyn til skadepotensiale foreligger rettslig grunnlag for lisensfelling etter nml § 18 bokstav b i hele region

6, både innenfor og utenfor forvaltningsområdet for jerv. Kvoten ble foreslått og vedtatt på et tidspunkt der vi ikke hadde fullstendige data på reproduksjonen av jerv, en slik oversikt har vi først den 1. oktober 2021.

Det har etter vedtakstidspunktet kommet informasjon om ytterligere dokumentert eller antatt ynglinger av jerv i region 6, i 2021. De foreløpige tallene for ynglende jerv i regionen er per 23. juni 14 ynglinger som fordeler geografisk som følgende:

Møre og Romsdal – totalt fem ynglinger: en i Molde, to i Rauma, og to i Surnadal.

Trøndelag - totalt ni ynglinger: en i Lierne, en i Høylandet/Namsskogan, to i Snåsa, en i Verdal, en i Midtre Gauldal, to i Tydal, og en i Røros.

For region 6 er bestandsmålet ti ynglinger av jerv. Av de fem registrerte ynglingene i Møre og Romsdal ligger tre innenfor forvaltningsområdet og to utenfor. Av de ni registrerte i Trøndelag er syv lokalisert innenfor forvaltningsområdet og to utenfor forvaltningsområdene for jerv slik det er definert i gjeldende forvaltningsplan for i regionen. Dette betyr at bestandsmålet er nådd innenfor forvaltningsområdet i regionen. Det er etter vedtak fra Miljødirektoratet gjort hiuttak av to ynglinger i region 6 våren 2021; i lokaliteten Høylandet/Namsskogan som ligger utenfor det vedtatte forvaltningsområdet for jerv (tisper og tre valper), samt i en av lokalitetene i Snåsa kommune som ligger innenfor forvaltningsområdet (to valper). Det ble også fattet vedtak fra Miljødirektoratet om uttak av yngling i Lierne og i begge ynglingene i Surnadal (Trollheimen området), men grunnet terreng og klimatiske forhold ble det ikke tatt ut jerv i disse lokalitetene.

For å redusere tapene til beitedyr særlig i beiteprioriterte områder settes kvotene høyt for å redusere bestanden ned på bestandsmålet. Dette er også i tråd med rovviltforliket som sier at lisensfelling skal være hovedvirkemidlet for å regulere jervebestanden. Sekretariatet vil påpeke at det er påvist henholdsvis 17, 18 og 17 ynglinger årene 2018, 2019 og 2020, dette gir et 3-års gjennomsnitt på 17,3 ynglinger. Foreløpige data for 2021 viser 14 ynglinger i regionen. Informasjon som er tilkommet etter vedtakstidspunkt taler ikke for å redusere kvoten, og sekretariatet mener at det vedtatte uttaket på inntil 32 jerver ikke vil true bestandens overlevelse.

Sekretariatet skriver i saksframlegget til sak 22/21 at det er behov for å regulere jervebestanden både innenfor og utenfor forvaltningsområdet i hele region 6. Når det gjelder bestandssituasjonen for jerv i den sørvestlige delbestanden var det ved vedtaksdato påvist en yngling innenfor forvaltningsområdet i Møre og Romsdal, og to utenfor forvaltningsområdet i Møre og Romsdal. Etter vedtaket ble fattet er det påvist ytterligere to ynglinger innenfor forvaltningsområdet i Møre og Romsdal, slik at det totale antallet ynglinger i den delen av regionen er fem, hvorav tre innenfor forvaltningsområdet. Alle disse fem ynglingene tilhører den sørvestlige delbestanden. I forvaltningsplanen for region 6 er følgende presisert: «Alle ynglinger uavhengig om de befinner seg innenfor eller utenfor forvaltningsområdene telles med i forhold til å oppnå de regionale bestandsmålene». Det samme kommer fram av overvåkningsrapportene, der alle ynglinger i regionen legges til grunn når treårs gjennomsnittet utregnes. I den sørvest norske bestanden av jerv er det i region 3 per. dags dato dokumentert eller antatt syv ynglinger, hvorav fire av dem er i fjellområdene mot

Møre og Romsdal/sørliche deler av Trøndelag. Følgelig ligger bestanden på måltallet for områdene i region 6 og 3 (7 ynglinger i henhold til forvaltningsplanene i region 6 og 3). Vurderinger rundt genetikken i denne delbestanden er beskrevet i saksframlegget til sak 22/21.

Region 3, 5 og 6 gjennomfører årlig felles arbeidsmøter om den sørvestlige delbestanden av jerv. Det er ikke satt krav til møtereferat/protokollføring av disse, men oftest blir det skrevet et referat/brev. Imidlertid finnes referatene fra fellesmøtene avholdt i 2021 på rovviltnemnda i region 3 sin nettside (rovviltnemnda i region 3 og sekretariatet er ansvarlig for samarbeidsmøtene). Sekretariatet ser at det kunne vært hensiktsmessig at referatene fra disse møtene blir offentliggjort også på rovviltnemnda i region 6 sine sider. Sekretariatet mener at det ikke er kommet ny informasjon som tilsier vedtak i sak 22/21 av 21. mai 2021 bør endres.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Rovviltnemnda viser til at klagen har innkommet innen fristen. Det anses at Naturvernforbundet har rettslig klageinteresse i henhold til forvaltningsloven § 28.

Rovviltnemnda legger til grunn at nemnda har hatt tilgang til den nødvendige og eksisterende kunnskap for å fatte et gyldig vedtak om kvotens størrelse og fordeling av kvote mellom delområdene. jf. nml. §§ 8 og 10 jf. også fvl. § 17. Rovviltnemnda kan ikke se at det er innkommet ny informasjon eller andre hensyn som ikke var kjent på vedtakstidspunktet. Klagen tas etter dette ikke til følge. Rovviltnemnda opprettholder sitt vedtak av 21. mai i sak 22/21, og klagen oversendes dermed Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33, fjerde ledd."

Miljødirektoratets faglige tilråding

Miljødirektoratet sier i sin faglige tilråding 24. august 2021 blant annet følgende:

"Vurdering av kvoten opp mot bestandsmålet

Rovviltnemnda sitt kvotevedtak samsvarer med sekretariatet sitt saksframlegg.

Saksframlegget la til grunn en foreløpig status på 10 ynglinger i region 6 i 2021, men tok høyde for at dette tallet erfaringsvis ville øke fram mot Rovdata sin årlige rapport ca. 1. oktober. Pr i dag er det påvist 16 ynglinger i region 6, 5 i Møre og Romsdal og 11 i Trøndelag. Dette tallet kan fremdeles bli justert før endelig rapport i oktober, når Rovdata publiserer bestandsrapport for 2021. To ynglinger i Trøndelag er tatt ut av SNO, og en yngling i Møre og Romsdal er sannsynlig tatt ut av hannjerv.

Antallet ynglinger i region 6 har vært høyt de senere årene, og er over bestandsmålet på 10 årlige ynglinger i regionen. Samtidig har uttaket av jerv økt. Figuren under viser forholdet mellom disse tallene for de siste 6 årene. I tillegg til uttakene av de voksne dyra er det registrert 10 døde valper i 18/19, 8 valper i 19/20, og 7 valper så langt i 20/19. Det betyr at det har vært et høyt uttak de siste 3 årene. Den naturlige valpedødeligheten er imidlertid forholdsvis stor, og uttak av valper vil derfor bidra forholdsmessig mindre til effekten av

avgangen. Kjønnfordelingen mellom alle døde jerver er tilnærmet 50/50 for hele 5-årsperioden.

Miljødirektoratet mener antall påviste ynglinger de senere årene og så langt i 2021 tilsier at det kan felles noe flere jerver i ordinær lisensfelling enn det som ble felt i siste fellingsperiode i region 6. Bestanden er over bestandsmålet for regionen, og vi regner med at de senere års uttak vil kunne føre til en reduksjon av bestanden. Likevel er migrasjon av dyr fra Sverige med på å påvirke bestanden uten at en har god kunnskap om hvordan dette kan variere mellom år. Vi viser til Statsforvalterens gjennomgang av faggrunnlaget og innstilling til vedtak.

I Møre og Romsdal er det så langt påvist 5 ynglinger i år, hvorav 3 innenfor forvaltningsområdet for jerv. Etter at Øvre Sunndal ble tatt ut av forvaltningsplanen som jerveområde, er forvaltningsområdet redusert. Det vil etter direktoratets vurdering være vanskelig å opprettholde en stabil delbestand med 3 årlige ynglinger innenfor området, slik forvaltningsplanen legger opp til. Vi mener derfor en bør være tilbakeholden med å gi kvote innenfor forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal.

Forvaltning av små bestander er krevende, og forhold som tilfeldigheter, bestandsstruktur, klimatiske forhold og inn- og utvandring vil spille en stor rolle. Et uttak av inntil 32 jerver vil med stor sannsynlighet redusere bestanden betydelig i region 6, selv om det også er sannsynlig at noen uttak vil bli kompensert gjennom økt innvandring fra Sverige. Det er usikkert hvor mange individer som forekommer innenfor region 6, men Rovdata avslår 109 jerver (+18,2) ett år og eldre basert på ynglinger i perioden 2018 – 2020 (NINA Rapport 1874). Med utgangspunkt i en annen metodikk for bestandsestimering, analyse av DNA fra skitprøver og en romlig fangst – gjenfangstmodell, anslås antall individer i region 6 til 83,8 (74 – 95) jerver i 2020.

Vurdering av bestandens overlevelse

Den norske bestanden av jerv er del av en større sammenhengende fennoskandisk bestand og med forgreininger også videre inn i Russland. Vurdering av bestandens overlevelse må derfor ses i sammenheng med dette. Kunnskapen om den skandinaviske bestanden er god, for de finske og særlige russiske delene av den felles bestanden av jerv, har vi ikke samme kunnskapsnivå.

Overvåkingen av jerv er felles for Norge og Sverige, og foregår etter to uavhengige metoder; hiinventering og DNA-analyse av innsamlede skitprøver på vinteren.

DNA-analysene fanger opp de fleste jerver som er eldre enn 1 år i Norge, og etterhvert også i Sverige (NINA Rapport 1956). Den romlige fangst – gjenfangstmodellen basert på DNA viser at den Skandinaviske bestanden mest sannsynlig består av 991 jerver, hvorav 378 i Norge i 2020. Både i Sverige og Norge er bestanden noe redusert sammenlignet med tilsvarende tall for 2019.

Hiinventeringene har påvist 63 ynglinger av jerv i Norge og 101 i Sverige i 2020, og estimatet på antall jerver ut fra hiinventeringene stemmer brukbart med estimatet som framkommer ved bruk av den romlige fangst-

gjenfangstmodellen, selv om beregninger ut fra hiinventeringene tilsier at den samlede bestanden i Norge og Sverige har økt noe sammenlignet med fjoråret.

Den norske jervebestanden er delt inn i ulike genetiske delpopulasjoner. En av disse er den sørvestnorske bestanden, som er liten og relativt isolert. Den har sitt opphav i områdene sør for Trondheimsfjorden og vest for grenselinjen som utgjøres av E6 fra Trondheim til Ulsberg og videre langs Rv3 nedover Østerdalen i Hedmark.

Forvaltningen har i flere år vært opptatt av å sikre god forbindelse mellom den sørvestnorske delbestanden og den større østlige og nordlige bestanden for å forhindre isolasjon og genetisk utarming. Overvåkingen tyder på at det i de senere årene har vært en rimelig god genflyt mellom disse delbestandene. Direktoratet mener imidlertid at det fremdeles er viktig å sikre tilstrekkelig gode muligheter for genetisk interaksjon gjennom en bevisst soneforvaltning og bestandsregulering gjennom lisensfelling. Det betyr at det bør være en høy terskel for uttak av jerv innenfor jervesonene i den sørvestnorske delbestandens leveområder.

Konklusjon

Direktoratet vurderer at kvoten som er vedtatt er stor, og at den vil føre til en reduksjon av bestanden i region 6 dersom hele kvoten blir brukt. Foreløpig data tilsier at bestanden av jerv i region 6 med stor sannsynlighet er større enn bestandsmålet for regionen, og at bestanden vil kunne bli redusert mot det regionale bestandsmålet med uttak av kvoten som er foreslått. Direktoratet mener at en bør være forsiktig med bruk av kvoter innenfor forvaltningsområdene for jerv, og spesielt i Møre og Romsdal.

Vi vurderer ut fra tilgjengelig kunnskap at kvoten ikke vil være til skade for bestandens overlevelse."

Klima- og miljødepartementets vurdering

Rettslige utgangspunkter og naturmangfoldloven §§ 8-12

Saken er behandlet etter naturmangfoldloven (nml.) §§ 18 og 77 og rovviltforskriften §§ 7, 8 og 10. Etter naturmangfoldloven § 18 kan det tillates felling av jerv for å avverge skade på blant annet husdyr og tamrein. Naturmangfoldloven § 18 andre ledd stiller som vilkår at formålet med uttaket ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte, og at uttaket ikke truer bestandens overlevelse.

Departementet legger, i henhold til nml. § 7, prinsippene i nml. §§ 8-10 og 12 til grunn som en integrert del av avgjørelsen. Det samme gjelder nml. § 14 om andre viktige samfunnsinteresser. Også forvaltningsmålet for arter i nml. § 5 er trukket inn i den skjønnsmessige vurderingen av saken. Prinsippet i nml. § 11 anses ikke som relevant i denne saken fordi det ikke er aktuelt å stille fordyrende vilkår.

Departementet anser at kunnskapsgrunnlaget i hovedsak er basert på eksisterende og tilgjengelig kunnskap, og at kravet i nml. § 8 er oppfylt. Når det gjelder effekten av påvirkninger, jf. nml. § 10, foreligger det betydelig kunnskap om den samlede belastningen

som jerv blir utsatt for i form av rapporter om bestanden og annen vitenskapelig kunnskap, slik som kunnskap om bestandsstørrelse, bestandsutvikling, lovlig felling mm. Lisensfelling og skadefelling er de dominerende årsaker til avgang av jerv. Miljøforvaltningen har derfor i stor grad oversikt over den samlede belastningen for jerv. Departementet vurderer at det foreligger tilstrekkelig kunnskap i saken, og føre-var-prinsippet i nml. § 9 får derfor mindre betydning.

I det påklagede vedtaket har rovviltnemnda i region 6 fastsatt en startkvote for lisensfelling av 26 jerver (hunndyrkvote på 13 tisper), samt en reservekvote på 6 jerver (hunndyrkvote på 3 tisper) som kan tildeles dersom definerte kriterier er oppnådd. Maksimalt 11 jerver (hunndyrkvote på 8 tisper) kan felles innenfor prioriterte yngleområder for jerv.

Lisensfelling hjemles i nml. § 18 første ledd bokstav b eller c, jf. rovviltforskriften § 2 bokstav g. Dersom vilkårene i rovviltforskriften § 7 er oppfylt, har rovviltnemnda myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling for å begrense veksten og/eller utbredelsen av jervebestanden, jf. forskriften § 10.

Om rovviltnemndas vedtaksmyndighet

Etter rovviltforskriften § 7 har rovviltnemnda myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling "når bestanden av den enkelte art ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for regionen". Videre skal nemndenes myndighet for jerv baseres på gjennomsnittet av dokumenterte data om ynglinger de tre siste årene fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt.

Det regionale bestandsmålet for jerv i forvaltningsregion 6 er 10 årlige ynglinger. Data fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt viser at bestandsmålet for jerv i forvaltningsregion 6 har blitt oppnådd alle de tre siste årene med henholdsvis 17, 18 og 17 ynglinger i 2018, 2019 og 2020. Dette gir et gjennomsnitt siste tre år på 17,3 ynglinger og rovviltnemnda i forvaltningsregion 6 har følgelig myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling av jerv i lisensfellingsperioden som starter 10. september 2021.

Alle ynglinger teller med ved vurdering av myndighet. Departementet vil i denne sammenheng likevel understreke at henholdsvis 1, 5 og 3 ynglinger ble avlivet ved hiuttak i årene 2018, 2019 og 2020, noe som uavhengig av myndighet har betydning i vurdering av bestandssituasjonen og kvote for lisensfelling.

Vilkår om at uttaket må avverge skade

Departementet skal i denne saken ta stilling til om man skal tillate uttak av jerv for å avverge skade på husdyr og tamrein, jf. nml. § 18 første ledd bokstav b. Bestemmelsen stiller et visst minstekrav til skadens omfang og alvorlighetsgrad, jf. HR-2021-662-A avsnitt 82.

I forvaltningsplanen for rovvilt i forvaltningsregion 6 er regionen delt inn i ulike forvaltningsområder. Det følger av prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning at

terskelen for felling skal være lavere i beiteprioriterte områder, og høyere i områder prioritert til rovdyr.

Som det fremgår av sekretariatets saksframlegg til rovviltnemndas vedtak 21. mai 2021 ble det i 2020 påvist 116 sau og lam og 93 tamrein tapt til jerv i region 6. Videre viser departementet til at tall fra Rovbase viser at det i region 6 ble utbetalt erstatning for 2488 sau/lam som tapt til jerv i 2020 og 1331 tamrein i reindriftsåret 2019-2020. Departementet legger til grunn at det er stor sannsynlighet for at det også vil oppstå skader av et visst omfang og alvorlighetsgrad på sau og tamrein i 2021 og 2022, og finner at vilkåret i nml. § 18 første ledd bokstav b om å avverge skade er oppfylt.

Vilkåret om at formålet ikke kan nås på en annen tilfredsstillende måte

Det følger av naturmangfoldloven § 18 andre ledd at vedtak etter bestemmelsens første ledd bokstav a til f bare kan treffes hvis formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

I vurderingen av vilkåret vil prinsippet om arealdifferensiert forvaltning, som er konkretisert bl.a. i rovviltforskriften § 1 og rovviltnemndas regionale forvaltningsplan, veie tungt. Av rovviltforliket 2011 framgår det at soneinndelingen må forvaltes tydelig, noe som blant annet innebærer at beitenæring skal tilpasses rovvilt i de områder der rovvilt har prioritet, mens det i prioriterte beiteområder skal gjøres raske uttak av rovvilt som gjør skade på beitedyr.

Departementet understreker at det fortsatt skal arbeides aktivt med effektive forebyggende tiltak, slik som tidlig nedsanking av sau/lam, i områder rovviltnemndene har prioritert for ynglinger av jerv. Forebyggende tiltak skal være det primære tiltaket for å avverge skader i slike områder. Samtidig ser departementet at det er vanskeligere å gjennomføre like effektive tiltak som skiller beitedyr og jerv i tid og rom når det kommer til tamrein. Departementet vil for øvrig vise til at Stortinget har lagt føringer om at jervebestanden skal forvaltes så nær bestandsmålet som mulig og at krav om tilpassing av beitenæring i jerveprioriterte områder også må vurderes i lys av dette.

På denne bakgrunn mener departementet at det ikke foreligger andre tilfredsstillende løsninger enn å vedta kvote for lisensfelling av jerv i forvaltningsregion 6, og anser dermed vilkåret om at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte som oppfylt.

Vilkåret om at uttaket ikke må true bestandens overlevelse

Det følger av naturmangfoldloven § 18 andre ledd at vedtak etter bestemmelsens første ledd bokstav a til f bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Vilkåret må vurderes konkret i den enkelte sak, og terskelen kan tenkes å variere avhengig av blant annet fellingsgrunnlaget og kunnskapsgrunnlaget, jf. HR-2021-662-A avsnitt 65. Eventuell usikkerhet om den fremtidige utviklingen av en bestand har betydning i vurderingen, og det ligger en viss margin i begrepet «truer» bestandens overlevelse, jf. HR-2021-662-A avsnitt 63 og nml. § 6.

Når det gjelder vilkåret om at uttaket ikke må true bestandens overlevelse viser departementet til Miljødirektoratets redegjørelse av bestandssituasjonen i den faglige tilrådingen. Departementet legger til grunn direktoratets vurdering om at uttak av lisensfellingskvoten ut fra tilgjengelig kunnskap ikke vil være til skade for bestandens overlevelse, og finner at vilkåret om at uttaket ikke må true bestandens overlevelse er oppfylt.

Bestandsmålet

Ved behandling av St.meld. nr. 15 (2003-2004) *Rovvilt i norsk natur*, fastsatte Stortinget nasjonale bestandsmål for de ulike rovviltartene. De nasjonale bestandsmålene er videre fordelt på forvaltningsregionene for rovvilt, jf. rovviltforskriften § 4. Det nasjonale bestandsmålet for jerv er 39 årlige ynglinger. Det ble registrert 63 ynglinger av jerv i Norge i 2020, men ni av disse ble avlivet ved hiuttak. Det regionale bestandsmålet i forvaltningsregion 6 er 10 årlige ynglinger. I 2020 ble det registrert 17 ynglinger i regionen, hvorav 3 ble avlivet ved hiuttak. Bestanden av jerv ligger dermed over bestandsmålet både nasjonalt og regionalt for forvaltningsregion 6.

I kommentarene til rovviltforskriften § 7 andre ledd går det fram at ved vurdering av kvote for lisensfelling skal rovviltnemnda gjøre en samlet vurdering av bestandsstatus og forventede utvikling og sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen. Departementet viser til Miljødirektoratets vurdering om at lisensfellingskvoten på jerv i forvaltningsregion 6 er stor, og at en effektivering av hele kvoten vil kunne føre til en reduksjon av jervebestanden mot det regionale bestandsmålet. Direktoratet mener videre at en bør være forsiktig med bruk av kvoter innenfor forvaltningsområdene for jerv, og spesielt i Møre og Romsdal. Miljødirektoratet peker i den forbindelse også på at det er viktig å sikre tilstrekkelig genetisk interaksjon mellom den sørvestlige delbestanden og den større østlige og nordlige bestanden. Det vises til at det i de senere år har vært en rimelig god genflyt mellom disse delbestandene, men at det bør være en høy terskel for å tillate uttak i de prioriterte yngleområdene til den sørvestlige delbestanden. Miljødirektoratet anbefaler imidlertid ikke konkrete endringer i kvoten fastsatt av rovviltnemnda. Departementet viser videre til rovviltnemndas kommentarer om at forvaltningsområdene for jerv i region 3 (Oppland) og Møre og Romsdal i region 6 er et sammenhengende område, og at det i de senere årene er opprettholdt en stabil og økende sørvestlig delbestand av jerv i dette området. Dette kombinert med analyser som viser rimelig god genflyt mellom den sørvestlige delbestanden og den større østlige og nordlige bestanden er positivt for den sørvestlige delbestanden. Departementet vil likevel fremholde at det prioriterte yngleområdet for jerv i Møre og Romsdal er av slik størrelse at det er vanskelig å opprettholde en stabil bestand med tre årlige ynglinger innenfor området. Det innebærer videre at det er lite rom for uttak av jerv i prioritert yngleområde for jerv i Møre og Romsdal.

Departementet kommer etter dette til at kvoten rovviltnemnda har vedtatt opprettholdes, men at det samtidig stiller krav til stor grad av varsomhet fra rovviltnemnda ved eventuell videre vurdering om bruk av reservekvote. Et utgangspunkt gitt nåværende kunnskap om

bestandsforholdene bør være at reservekvoten ikke benyttes i områder prioritert for yngling av jerv. Departementet vil i den sammenheng særlig trekke fram Miljødirektoratets vurdering av det prioriterte yngleområdet for jerv tilknyttet den sørvestlige delbestanden. Dette området er redusert av rovviltnemnda ved at Øvre Sunndal er endret til prioritert beiteområdet, noe som vurderes av Miljødirektoratet å gjøre det vanskelig å opprettholde en stabil delbestand med tre årlige ynglinger innenfor det prioriterte yngleområdet for jerv. Rovviltnemnda bør derfor være tilbakeholden med å tillate felling i dette området, og departementet vil gjenta viktigheten av å arbeide videre med andre forebyggende tiltak og tilpasning av beitenæring i prioritert yngleområde for jerv.

Departementets konklusjon

Klima- og miljødepartementet opprettholder rovviltnemnda i forvaltningsregion 6 sitt vedtak av 21. mai 2021 om kvote for lisensfelling av jerv i lisensfellingsperioden 10. september 2021 – 15. februar 2022. Departementet har i sin avgjørelse lagt vekt på skadehistorikken og skadepotensialet knyttet til jerv i region 6. Departementet finner at den vedtatte kvoten ikke truer bestandens overlevelse og ikke er til hinder for å nå det regionale bestandsmålet neste år. Departementet understreker samtidig at det stilles krav til stor grad av varsomhet fra rovviltnemnda ved eventuell videre vurdering om bruk av reservekvote. Klagen er ikke tatt til følge.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Tommy Andersen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Miljødirektoratet
Rovviltnemnda i region 6
Statsforvalteren i Møre og Romsdal
Statsforvalteren i Trøndelag